

1. Al die verdeeldheid tussen kerken...

Hoe kan dat nou? Het is hetzelfde boek, die éne Bijbel, en toch zijn er ál die verschillende kerken! Alleen al in Capelle meer dan twintig. Zelfs in de kleinste dorpen zie je vaak nog twee kerktorens, een Rooms-Katholieke kerk en een Hervormde kerk, of een Hervormde en een Gereformeerde kerk. Hoe kun je nu in vredesnaam geloofwaardig zijn, als christenen, hoe kun je iets goeds uitstralen naar buiten, als er onderling zóveel verdeeldheid is? Zóveel verschillende kerken, met zoveel verschillende opvattingen, en zoveel verschillende vormen? Denk alleen maar aan de muziek: in de éne kerk wordt heel langzaam gezongen, oude liederen, in de andere kerk swingt het de pan uit!

Bedum: drie kerken: Rooms-Katholiek, Hervormd, Gereformeed

2. ... zou je nog wel lid van een kerk willen zijn?!

Misschien zit u hier en denkt u: 'Ja, dat is nu mijn probleem! Ik ben nu vanmiddag hier, maar ik sluit me nergens aan als lid, want hoe kan ik nu weten wie het bij het juiste eind heeft? En als ik vóór de ene kerk kies, dan kies ik tégen al die andere kerken, dat wil ik helemaal niet! Ik geloof gewoon wel, voor mijzelf, zonder kerk. Zolang die kerken alleen maar ruzie maken heb ik daar niks te zoeken als lid!' Als u zo denkt, dan bent u tóch hier, in een dienst. Er zijn ook heel wat mensen, die zeggen: 'Al die kerken, die zijn zó verdeeld, ik zet geen voet over de drempel.'

3. Ook Paulus kan niet tegen verdeeldheid!

En nu hebben we twee stukjes gelezen uit de brief van Paulus aan de gemeente in Korinthe. Een jonge christelijke kerk in een bruisende havenstad, een soort Rotterdam. In die gemeente is van alles aan de hand. Er zijn heel veel problemen. Ruzie, vreselijke toestanden. Mensen die elkaar voor de rechter slepen. Mensen die stomdronken deelnemen aan het Heilig Avondmaal. Iemand die een relatie is aangegaan met zijn stiefmoeder. En allerlei mensen geloven niet in de opstanding van Jezus uit de dood, dat vinden ze een onzinnige gedachte. Maar het meest brandende probleem, het probleem waarmee Paulus begint in deze brief, is het probleem van de verdeeldheid. Er zijn verschillende groepen ontstaan. De éne groep zegt: 'Wij horen bij Paulus!' Een andere groep zegt: 'Wij zijn van Apollos!' Dat was een andere prediker van het Evangelie. Een derde groep zegt: 'Wij zijn van Kefas', dat is Petrus. En dan is er ook nog een groep die zegt: 'Wij horen bij Christus!' Dat is natuurlijk wel heel mooi. Mensen die zeggen: 'Wij horen niet bij prediker X of prediker Y, nee, we horen bij Jezus Christus!' Zo hoort het eigenlijk! Alleen, ook deze mensen vormen nu weer een aparte groep. En dat makat de zaak alleen nog maar erger!

Hoe reageert Paulus daarop, op die verdeeldheid? Nou, dat is klip en klaar: hij vindt het verschrikkelijk! Als u het onbestaanbaar vindt, al die kloven en breuken tussen christenen, dan vindt u Paulus aan uw kant! In de Bijbel zelf komen we het al tegen, een hartstochtelijke waarschuwing tegen verdeeldheid. Kijkt u maar in vers 13 van hoofdstuk 1: 'Is Christus dan verdeeld? Is Paulus soms voor u

gekruisigd? Of is het in de naam van Paulus dat u bent gedoopt?' Hoe kan het?! Eén Bijbel, en toch zoveel verschillende kerken? Of, nóg veel wezenlijker: één Heer, één Verlosser, en toch al die kerkverbanden. In hoofdstuk 12: 12 vergelijkt Paulus alle christenen samen met een lichaam: het lichaam van Christus. Leest u maar mee: 'Een lichaam is een eenheid die uit vele delen bestaat; ondanks hun veelheid vormen al die delen samen één lichaam. Zo is het ook met het lichaam van Christus.' Maar hoe weet hoe het gaat: als de delen van het lichaam uit elkaar gerukt worden, dan kan het lichaam niet in leven blijven. Kortom, de Bijbel zelf is er héél helder over: verdeeldheid onder christenen, dat kán niet en dat mág niet.

4. Waarom dan tóch kerklid zijn?

Is dat dan een reden om de bestaande kerken maar links te laten liggen? Om dan maar niet

naar de kerk te gaan? Om maar geen lid te zijn? Absoluut niet! En ik geef u daarvoor drie redenen.

4a. Omdat de verdeeldheid voor de meeste christenen geen bewuste keuze is

Ten eerste dit: voor de meeste kerkleden van nu is de kerkelijke verdeeldheid geen eigen keuze. De meeste splitsingen tussen kerken stammen uit het verleden, we werden ermee geconfronteerd. Daarnaast zijn er splitsingen geweest in het recentere verleden, maar als gewoon gemeentelid word je daar ook mee geconfronteerd. Zo'n breuk, die komt op je af, en of je wilt of niet: je moet dan kiezen tussen de éne groep of de andere. De kerken zitten dus niet vol met mensen die allemaal kiezen voor kerkelijke verdeeldheid. Die verdeeldheid is ontstaan, en dingen die historisch zo gegroeid zijn, die draai je niet zomaar even terug. Dat is het eerste.

4b. Omdat verschillende kerken vaak wél goed samenwerken

Ten tweede dit: er zijn wel veel verschillende kerken, maar dat wil niet zeggen dat die kerken als een soort concurrenten voortdurend met elkaar overhoop liggen. Gelukkig niet! God zij dank! Er wordt op veel manieren samengewerkt. Je hebt hier in Capelle bijvoorbeeld het Pastoresoverleg. Drie of vier keer per jaar komen voorgangers uit al die verschillende kerken bij elkaar om samen te bidden, om samen na te denken over inhoudelijke thema's en om elkaar te bemoedigen. Natuurlijk, er zijn verschillen, soms ook best ingrijpende verschillen, maar toch zoek je elkaar wel. Elk jaar is er in januari de interkerkelijke gebedsweek. Negen gemeenten samen organiseren dan samen een programma met dagelijks een korte dienst, steeds in een andere kerk. Ook op andere gebieden wordt er samengewerkt. Dit gebouw gebruiken we samen, als Hervormde wijkgemeente Schollevaar met de Christelijke Gereformeerde Kerk, we werken op veel punten samen, en we hebben samen Margo Riethoff in dienst als missionair-diaconaal werker. En denkt u ook maar aan de fusie in 2004: drie kerken werden één kerk. De Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde

Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse kerk werden samen de Protestantse Kerk in Nederland. Die fusie is echt niet vlekkeloos verlopen, en er zijn ook groepen mensen die niet meedingen in dit proces, maar toch, het was een serieuze poging om één te worden, omdat Jezus Christus één is.

4c. Vooral omdat je volgens de Bijbel niet zonder gemeente kúnt!

Het is dus wel wat al te gemakkelijk, om te zeggen: 'Al die verschillende kerken, het is toch allemaal ruzie, ik word maar nergens lid!' Want zo ligt het niet in de praktijk! Maar de belangrijkste reden om niet zo te denken, is wat de Bijbel zegt over de gemeente van Christus. Je hebt die gemeente nodig! Want de gemeente (1 Korinthe 12) is een lichaam! En de onderdelen van dat lichaam horen bij elkaar! Verderop in hoofdstuk 12 gaat Paulus dat uitvoerig uitwerken. Hij zegt dan: 'Het oog kan toch niet tegen de hand zeggen: "Ik heb jou niet nodig"? En stel je voor dat de voet zou zeggen: "Ik ben geen hand, ik ben maar een voet, dus ik hoor niet bij het lichaam."' Hoort hij er inderdaad niet bij? Natuurlijk wel! Dat is wat Paulus zegt. Het is erg genoeg dat de kerk, het lichaam van Christus, bestaat uit verschillende kerkverbanden. Maar als jij je nergens wilt aansluiten, dan maak je die verdeeldheid in feite alleen nog maar groter. Want dan ben je zelf óók weer een los lichaamsdeel. Een los rondzwervende grote teen, of een wit bloedlichaampje dat maar ergens alleen ligt te wezen.

Die gemeente in Korinthe, dat was een verdeelde gemeente. Met allerlei groepen. En toch schrijft Paulus nergens die gemeente af. Hij zegt niet: 'Ik wil niets meer met jullie te maken hebben!' Nee, weet u hoe hij begint, in hoofdstuk 1? Hij zegt: 'Ik schrijf aan de gemeente van God in Korinthe, geheiligd door Christus Jezus, aan hen die geroepen zijn om heiligen te zijn...'

Ondanks alle gebrekkigheid, en ondanks alle verdeeldheid is er toch uiteindelijk maar één Kerk, met een hoofdletter K, de Kerk, de wereldwijde Kerk van Christus, waar al die kerkgenootschappen onderdeel van zijn. En voor die Kerk, en voor al die mensen, die daar deel van uitmaken, gaf Jezus Christus Zijn leven! De kerk is niet een uitvining van mensen, nee, de kerk is gesticht door Jezus Zelf! En dat die kerk verdeeld is, dat is erg genoeg. Maar om dan vervolgens die kerk af te schrijven, daarmee maak je het alleen nog maar erger. Want Jezus Christus schrijft ook een verdeelde kerk toch niet af! Zoals Paulus dat hier ook niet doet! Hoe gebrekkig die kerk ook is, tóch wil God erdoorheen werken met Zijn Heilige Geest! En dat is zó'n sterke kracht, dat zelfs de samenleving dat ziet! Ik kan u daar een

voorbeeld van geven. Aan de zonnige kust van Florida ligt een dorp, Seaside

(zie foto). Dat dorp bestaat sinds 1979, net zo lang als wijk Schollevaar. Er zit een filosofie achter, *New Urbanism* wordt dat genoemd, 'Nieuwe stedelijkheid'. Mensen kregen heel veel vrijheid om zelf hun huis te ontwerpen. En alles was erop gericht om mensen met elkaar in contact te

brengen. Dus geen groot, anoniem winkelcentrum, maar gezellige dorpswinkeltjes. Voor ieder huis moest verplicht een tuinbank staan. En toch wilde het maar niet lukken om echte verbondenheid te creëren. De Wall Street Journal schreef daar een artikel over. En daarin stond, dat de planners met al hun filosofie een paar dingen vergeten waren, onder andere: de bouw van een kerk! Om mensen samen te brengen, aldus de Wall Street Journal, is een kerk essentieel! Daar hadden de planners geen ruimte voor gereserveerd... Zo hoor je het ook weer eens van een ander! Intussen staat er trouwens wel een kerk in Seaside, zo zag ik op internet.

5. De kerken zijn onderdelen van het éne lichaam van Christus!

Je kunt je blindstaren op de kerkelijke verdeeldheid, en dan denken: 'Nou ja, laat die kerk dan maar zitten.' Je kunt het ook anders bekijken. Het lichaam van Christus is niet verdeeld! Het kán dus ook niet verdeeld zijn. De onderverdeling in kerkgenootschappen is ondergeschikt aan de eenheid in Jezus Christus. Ik ga weer even naar hoofdstuk 12, vers 3: 'Niemand kan ooit zeggen: "Jezus is de Heer", behalve door toedoen van de Heilige Geest.' Die Geest werkt in al die kerken. Samen dat éne lichaam van Christus. Als je het zó gaat bekijken, dan zijn al die kerken in feite weer delen van dat lichaam. Ze zijn verschillend, zoals een long anders is dan een nier, maar samen vormen ze één lichaam. Ze hebben elkaar nodig, en de éne kerk kan niet tegen de andere zeggen: 'Wij zijn beter dan jullie, en we kunnen niets van jullie leren.' Als je op die manier gaat kijken, dan kijk je met respect. Dat betekent niet, dat je geen fundamentele discussies zou mogen voeren. Integendeel! Je bent geroepen, óók om elkaar een spiegel voor te houden. Broederschap, dat betekent ook: de ander vragen stellen. 'Ben je wel op de goede weg?' Maar als je er zó naar kijkt, kerken als delen van dat éne lichaam, dan zie je toch, in eerste instantie, die verbondenheid. En dan kun je er zelfs nog blij mee zijn, dat mensen die in een bepaalde gemeente écht niet kunnen aarden, toch in een andere gemeente wél een plekje vinden. Door de veelkleurigheid is er ook plaats voor veel verschillende mensen.

6. Schroom niet om lid te zijn. Het is iets prachtigs!

En dan hoeft je dus niet te schromen, om lid te worden of lid te blijven van één van die kerken. Want daar, in die kerken, gebrekkig als ze zijn, wil God wonen. Daar wil Hij werken door de Heilige Geest. Daar wordt gewezen op Jezus Christus, de Redder van de wereld. Daar, in die kerk, mag je gedoopt worden, en door die doop deelgenoot worden van Gods gezin.

Vorige week werden hier vier kinderen gedoopt uit één gezin. Dat was een groot feest, voor hen zelf, en voor ons allemaal! Maandag belde ik even op, en één van hen zei toen iets heel prachtigs. Hij zei: 'Toen ik vanmorgen naar school ging, voelde ik mij een beetje nieuw.' Zo is het, om deel uit te mogen maken van het gezin van God. Volgende week hopen hier twaalf mensen hun ja-woord te geven aan God, en daarmee ook belijdend lid te worden van die wereldwijde kerk van Jezus Christus. Drie van hen worden ook gedoopt. Opnieuw groot feest! Want het gezin van God, verdeeld over al die kerken, is toch één gezin. Met één Heer. Eén Verlosser. En één toekomst! Als Jezus terugkomt, en alle dingen nieuw maakt. Dan vallen eindelijk alle kerkmuren voorgoed weg. Voorgoed! We kunnen er maar beter klaar voor zijn! Amen.